

Üniversite Öğrencilerinin Fanatiklik Düzeylerinin İncelenmesi

İlyas Mert ÖZTÜRK A-B-D-E , Çiğdem BACAK C-D-E ¹ Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı, Burdur, Türkiye, ozturkiyasmert6@gmail.com.² Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Spor ve Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, cbacak@mehmetakif.edu.tr.**Yazar Katkı Oranı:**

- A) Çalışmanın Tasarımı
- B) Veri Toplama
- C) Verilerin Analizi
- D) Makale Yazımı
- E) Eleştirel Okuma

ÖZET

Fanatizm özellikle üniversite sürecindeki bireyler üzerinde olumsuz etkilere sahip bir kavram olarak nitelendirilebilir. Özellikle kariyer sürecinin şekillendiği bu dönem içerisinde bireylerin olumsuz ve saldırgan davranışlar sergilemeleri hem sosyal hem psikolojik şekilde bireylere negatif sonuçlar doğurabilir. Bu araştırmanın amacı yüksek öğretim kurumunda spor eğitimi gören üniversite öğrencilerinin fanatizm davranışlarının incelenmesidir. Araştırma grubunu spor eğitimi gören 196 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin fanatiklik durumlarının değerlendirilmesi için "Futbol Taraftarı Fanatiklik Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analiz edilmesi için ilk olarak normallik analizi işlemi yapılmıştır. Normallik analizi işlemi için kolmogrov smirnov ve shapiro wilk Testlerinden yararlanılmıştır. Elde edilen sonuç verilerin normal dağılım değerlerine sahip olduğu göstermiştir. Bundan dolayı verilere parametrik testler uygulanmıştır. İki bağımsız değişkenin karşılaştırılması için bağımsız örneklem T Testi, ikiden fazla bağımsız değişkenin karşılaştırılması için ise tek yönlü varyans analizi Anova kullanılmıştır. Sonuç olarak cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılık görülürken; bölüm, yaş, sınıf ve spor branşı açısından değişkenler arasında anlamlı farklılıklara rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Taraftar, Fanatizm, Holiganizm**Examining the Fanaticism Levels of University Students****ABSTRACT**

Fanaticism can be characterized as a concept that has negative effects especially on individuals in the university process. Especially in this period when the career process is shaped, negative and aggressive behaviors of individuals can have negative consequences for individuals both socially and psychologically. The aim of this study is to examine the fanaticism behaviors of university students studying sports in higher education institutions. The research group consists of 196 students studying sports. In the research, "Football Fanaticism Scale" was used to evaluate the fanaticism status of the students. In order to analyze the research data, normality analysis was performed first. kolmogrov smirnov and shapiro wilk Tests were used for normality analysis. The results showed that the data had normal distribution values. Therefore, parametric tests were applied to the data. Independent sample T Test was used for the comparison of two independent variables and one-way variance analysis Anova was used for the comparison of more than two independent variables. As a result, while there was a significant difference in the gender variable, there were no significant differences between the variables in terms of department, age, grade and sports branch.

Keywords: Supporters, Fanaticism, Holiganism**E-ISSN:** 3023-5359**Doi Number:**

10.5281/zenodo.11206067

Giriş

Spor olgusu içinde fanatizm düzeyi eğer ki normal düzeyin üzerine çıkarsa zararlı bir davranış oluşur ve bunun ise en çok görülebileceği ve en tehlikeli dönemlerden birisi üniversite zamanları olduğu düşünülmektedir. Sporda fanatizm normal düzeylerde oluştuğunda taraftarlar ve sporcular arasında herhangi bir sorun çıkmadığı görülmektedir. Son yıllarda bu durum değişiklik göstererek birçok ülkede ve bizim ülkemizde de fanatizm holiganlık safhasına taşındığı görülmektedir. Bunların sebeplerinden birisi de insanların birbirine karşı iş streslerini, günlük streslerini yansıtmaları olduğu düşünülmektedir. Örnek olarak ülkemizde en çok karşılaşılan durumlardan biri futbol müsabakalarında hakemlerin verdiği herhangi bir hatalı karara karşı taraftarlar fanatizmi bırakıp holiganlığa geçerek etrafına zarar verdikleri görülmektedir. Fanatizm ve taraftarlık spor bilimciler açısından, her zaman araştırmaya açık bir konu olarak değer göreceği düşünülmektedir. Sosyal hayatta kendini gerçekleştirememiş, ortaya koyamamış ya da geride kalmış olarak ifade edilen birçok birey spor yoluyla kendisine uygun düşen bir hayatı “taraftar” ya da “sosyal kimlik” adı altında spor alanında bulabilmektedir (Açak vd., 2018).

Taraftar; bir etkinlikte veya sporda bir taraf olmak anlamına gelen kelimedir. Taraftarlar tuttukları takımları destekleyerek takımlarına olan desteklerini ve sevgilerini gösterirler (Arslanoğlu, 2005). Taraftarlık aslında ülkeler arasında da kültür farklarından kaynaklı değişiklik göstermektedir. Hindistan da olan taraftarlık ile Türkiye de olan taraftarlık arasında kabul edilebilir bir farklılık olduğu düşünülmektedir.

Fanatizm; kelime anlamı olarak birçok anlama gelmektedir, bunlardan birisi galibiyet alabilmek

amacıyla hiçbir türlü cezadan korkmadan her şeyi yapan, izlemiş olduğu sporu estetik duygusu ve güzellik duygusu için değil de tutmuş olduğu takımın nasıl olursa olsun müsabakadan galibiyet ile ayrılmasını isteyen taraftar çeşitleridir (Turan vd., 2018). Ek olarak da başka bir anlam açıklamasında Doğaner vd., 2021.akt. Alqmase vd., (2021) yaptığı araştırmaya göre fanatizm herhangi bir takıma karşı sevgi veya hoşlanma gösterme davranışı olabileceği kadar öfke ve hırs gibi davranışları da içerebilmektedir. Fanatizm onlarca yıldır insanların içerisinde araştırılıyor. Spor anlamında belirli bir kişiye ya da takıma istekle bağlanma davranışıdır (Dwyer, LeCrom & Greenhalgh, 2018).

Ülkemizde yarışma veya sıralama var ise taraftarlar iki gruba ayrılır bunların bir kısmı oyun kalitesine odaklanırken ikinci kısım ise takımının yenmesi için fair play’a çok uzak olan her olayı gerçekleştirebilirler. Bu ikinci grupta olan kişilerin aslında fanatizminin başlangıç aşamasıdır. Bu fanatizmin duyguları şu şekildedir; takım eğer yenilirse aşırı derecede bir duygusallık yaşayıp üzüleceklerdir ve takımlarının diğer maçta yenmelerini isteyeceklerdir. Branscombe & Wann (1991) seyircileri tutmuş oldukları takım ile birleştirme düzeyine göre, takımlarına her türlü tutkulu bir şekilde bağlı seyirciler ve müsabakanın gidişatına göre değişen seyirciler olarak iki gruba ayırmaktadır. Açak vd., (2018) ise “düşük”, “orta” ve “yüksek” olarak üç kısma ayırmıştır (akt. Sutton vd., 1997). Taraftarların aşırı derecede holiganlığa girmesi sonucu her toplum zarar görmüştür bunlardan en eski bilinen örneklerden birisi de Koçer (2012) ‘in yaptığı araştırmada da bahsettiği bir olay. Günümüzde İstanbul toprağı olarak geçen yerde 532 yılında hipodromda alevi çıkan bir olay yaşanmıştır. Bunun sonucunda o bölgede bulunan birçok yer yakılıp yıkılmıştır. Bu da şehrin kendisine zarar vermiştir.

Bu gibi holiganizm kavramını içeren davranışlar aslında hala günümüzde devam etmektedir ve bu davranışları yapan kişilerin tamamen ülkelerine kendi topraklarına verdiği gözlemlenmektedir.

Fanatizm; kişinin kendi düşüncesini temsil eden kişi veya gruba karşı bağlılığıdır (Dwyer vd., 2018. akt. Doğaner vd., 2021). İnsanlar bu düşünceleri yansıtırken aşırı gurur ve abartılı tepki göstermesi sonucunda ortaya çıkacak etkileri hiçbir şekilde düşünmemişlerdir. Koçer (2012) 'in yaptığı araştırmaya göre fanatizm kelimesi bir olaya karşı verilen pozitif veya negatif dışı vurumdur. Bu durum insanların ilgilendikleri sporlar üzerine duydukları derin duygulardır. Bu derin duygular bazı zamanlar rakibinin karşısındakine karşı duyduğu düşmanlığı öfkeyi ve saldırganlık göstermesine sebep olabilir olarak açıklanan bir başka tanımı da vardır. Bu demek oluyor ki insanlar tam olarak aralarındaki farkı bilmeyerek ve hepsini birbirine benzer olarak düşünmektedirler. Fanatizm 1900'lerden sonra kendisini göstermeye başlamıştır ve gün geçtikçe kavramın ilk çıkışındaki anlamından daha abartılı duygular beslemeye başlamıştır. Fanatizm spor alanında yıl geçtikçe oldukça artmıştır. İnsanların fanatizm düşüncesi desteklemekten çok zarar vermeye gitmeye başladığı görülmektedir. Türkiye'de fanatizm spor ve siyaset alanında çok yoğundur.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında bu çalışmanın amacı; spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin fanatizm düzeylerini tespit etmektir. Araştırma ile spor bilimleri fakültesi lisans öğrencilerinin fanatizm düzeylerinin belirlenmesi sonucu bunları cinsiyet, sınıf, geçmişte yapmış olduğu ve şu an yapmakta oldukları spor dallarına göre karşılaştırarak spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin aslında fanatizm konusunda

topluma etkilerinin tespiti için önem taşımaktadır.

Yöntem

Araştırma Metodu

Üniversite öğrencilerinin fanatizm düzeyini incelendiği bu araştırmada yöntemsel model olarak tarama deseni kullanılmıştır. Bu araştırma yöntemsel modeli olan tarama deseni; evren içindeki örneklem grubunda yapılan çalışma ile evren genelinde oluşan eğilim, tutum veya görüşlerin sayısal (nicel) olarak tanımlanmasıdır (Creswell, 2014; Johnson & Christensen, 2014).

Araştırma Grubu

Araştırmanın evreni 2022-2023 eğitim öğretim yılında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde eğitim gören toplam 400 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma örneklem ise % 95 güven aralığı ve %5 hata oranına göre yapılan hesaplamalar sonucunda 196 kişi araştırmanın örneklem sayısını temsil etmektedir. Bu araştırmaya 196 öğrenci katılmıştır. Araştırmada örnekleme yöntemi olarak basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi olan basit tesadüfi örnekleme; yöntemi, tüm evren eşit şanslara sahiptir. Uygulamada bulunacak bütün birimler listelenir ve bu listeden rastgele birimler seçilir. Bu örnekleme yönteminde istatistiksel işlemler ağırlıksız olarak yapıldığı için değerlendirme işlemi kolayca hesaplanabilir (Dawson & Trapp, 2001).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler ölçek kullanılarak toplanmıştır. Ölçek uygulama sürecinde kişisel bilgiler için katılımcı kişisel bilgi formu ve devamında taraftarlık seviyesini belirlemek için "Futbol Taraftarı Fanatizm Ölçeği" uygulanmıştır. Ölçek Taşmektepligil, Çankaya ve Tunç (2014) tarafından geliştirilen 13 maddelik bir ölçektir. Ölçek iki ana başlıkta incelenmektedir. 1. Ana başlıkta "Şiddet

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Yönelik Düşünce ve Eylem Eğilimi” alanında 8 soru, 2. ana başlıkta ise “Kurumsal Aidiyet” (Takım sembollerini kullanma, taraftarla bütünleşme vb.) alanında 5 soru bulunmaktadır. İzleyicilerin anket sorularına verdikleri cevapların kendi iç tutarlılığını ortaya koymak amacıyla yapılan güvenirlik analizi (Cronbach's Alpha) sonucunda güvenirlik katsayısı 0,875 olarak bulunmuştur. 5’li likert tipi bir ölçek olup “1 hiç Katılmıyorum 5 kesinlikle katılıyorum” aralığında durumları ifade etmektedir. Anketin uygulama sürecinde ilk olarak doldurulması hedeflenen form; cinsiyet, yaş, bölüm, branş, branş dereceleri ve taraftarı olduğu takımlara yönelik sorularına cevap niteliğindedir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler SPSS 22.0 paket programı kullanılarak sonuçlandırılmıştır. Analiz aşamasında, iki değişkenin karşılaştırılmasında t testi, üç veya üzeri değişken karşılaştırılmasında Anova testi, ayrıca ilişkiyi ortaya koymak için Pearson Momentler Korelasyon analizi ve regresyon analizleri uygulanmıştır.

Bulgular

Tablo 3.1. Araştırmaya Katılım Sağlayan Kişilerin Demografik Bilgileri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Kadın	68	34,7
	Erkek	128	65,3
Toplam		196	100
Yaş	18-20	57	29,1
	21-25	126	64,3
	26-30	9	4,6
	31 ve üstü	2	1
Toplam		194	99
Bölüm	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	57	29,1
	Antrenörlük Eğitimi	61	31,1
	Spor Yönetimi	78	39,8
Toplam		196	100
Sınıf	1	42	21,4
	2	52	26,5
	3	53	27
	4	49	25
Toplam		196	100
Spor Türleri	Takım Sporlar	84	42,9
	Bireysel Sporlar	64	32,7
	Hem Takım Sporları hem de Bireysel Sporlar	35	17,9
Toplam		183	93,5

Tablo 3.1’de araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri analiz edilmiştir. Araştırmada örneklem grubunun %34,7’si kadınlar, %65,3’ü erkeklerdir. Yaş aralıklarının %29,1’i 18-20 yaşlar arasında, %64,3’ü 21-25 yaşlar arasında, %4,6’sı 26-30 yaşlar arasında ve %1’i 31-35 yaşlar arasındadır. Sporcuların bölüm aralıkları %29,1’i beden eğitimi ve spor eğitimi bölümünden, %31,1’i antrenörlük eğitimi bölümünden ve %39,8’i spor yöneticiliği bölümünden oluşmaktadır. Sınıf dağılımı %21,4’ü 1. Sınıflar, %26,5’i 2. Sınıflar, %27’si 3. Sınıflar ve %25’i 4. Sınıflardan oluşmaktadır. Branşların ise %42,9’u takım sporlarından, %32,7’si bireysel sporlardan ve %17,9’u hem takım sporları hem de bireysel sporlardan oluştuğu söylenebilmektedir.

Tablo 3.2. Fanatiklik Düzeyine İlişkin Cinsiyet Değişkenine Ait Analiz Verileri

	Cinsiyet	N	X	Ss	t	p
Fanatiklik Ölçeği	Kadın	67	2,2882	,98940	-2,048	0,42
	Erkek	119	2,6128	1,06418		

Tablo 3.2’de cinsiyetlere göre fanatiklik düzeyine ilişkin veriler analiz edilmiştir. Araştırma grubunda kadınlar 67 kişi, erkekler 119 kişidir. Bulgularda erkekler ile kadınlar arasında fanatiklik düzeylerinde anlamlı bir farklılık ($p<0,05$) saptanmıştır.

Tablo 3.3. Fanatiklik Düzeyine İlişkin Yaş Değişkenine Ait Analiz Verileri

	Yaş	N	X	f	df	p
Fanatiklik Ölçeği	18-20	53	89,18	5,901	3	,117
	21-25	120	93,45			
	26-30	9	115,89			
	31 ve Üstü	2	18,00			

Tablo 3.3'te yaşlara göre fanatiklik düzeyine ilişkin veriler analiz edilmiştir. Değişkenler arasında 18 ile 20 yaşlarında, 21 ile 25 yaşlarında, 26 ile 30 yaşlarında ve 31 ile 35 yaşlarında olmak üzere 4 değişken vardır. 18-20 yaş arasında 53 kişi, 21-25 yaşlar arasında 120 kişi, 26-30 yaş grubunda 9 kişi ve 31-35 yaş grubunda 2 kişi bulunmaktadır. Yaşlar arasında 26-30 yaş grubu 21-25 yaş grubundan daha fanatik, 21-25 yaş grubu 18-20 yaş grubundan daha fanatik ve 18-20 yaş grubu 31-35 yaş grubundan daha fanatik bulunmuştur. Bulgularda yaş gruplarında fanatiklik düzeyinde anlamlı farklılık ($p>0,05$) saptanmamıştır.

Tablo 3.4. Fanatiklik Düzeyine İlişkin Öğrenim Gören Bölüm Değişkenine Ait Analiz Verileri

	Öğrenim Gören Bölüm	N	X	f	df	p
Fanatiklik Ölçeği	Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi	55	91,57	,222	2	,895
	Antrenörlük Eğitimi	57	92,44			
	Spor Yöneticiliği	74	95,75			

Tablo 3.4'de bölümlere göre fanatiklik düzeyine ilişkin veriler analiz edilmiştir. Tablo 4'de değişkenler arasında Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi bölümü, Antrenörlük Eğitimi bölümü ve Spor Yöneticiliği bölümü olmak üzere 3 değişken vardır. Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi bölümünden 55 kişi, Antrenörlük Eğitimi Bölümünden 57 kişi ve Spor Yöneticiliği bölümünden 74 kişi bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara göre Spor Yöneticiliği bölümü Antrenörlük Eğitimi bölümünden daha fanatik, Antrenörlük Eğitimi bölümü ise Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi bölümünden daha fanatik bulunmuştur. Bulgularda bölümler arasında fanatiklik düzeyinde anlamlı farklılık ($p>0,05$) saptanmamıştır.

Tablo 3.5. Fanatiklik Düzeyine İlişkin Sınıf Düzeyi Değişkenine Ait Analiz Verileri

	Sınıf Düzeyi	N	X	f	df	Sig
Fanatiklik Ölçeği	1.Sınıf	40	85,39	2,863	3	,413
	2.Sınıf	51	102,81			
	3.Sınıf	47	88,65			
	4.Sınıf	48	95,11			

Tablo 3.5'te sınıflara göre fanatiklik düzeyine ilişkin veriler analiz edilmiştir. Tablo 3.5'te 1-2-3 ve 4. sınıf olmak üzere 4 değişken vardır. 1.sınıf 40 öğrenci, 2. sınıf 51 öğrenci, 3. sınıf 47 öğrenci ve 4. Sınıf 48 öğrenci bulunmaktadır. Elde edilen bulgulara göre sınıflar arasında 2. sınıfdaki öğrenci 4.sınıfdaki öğrencilere göre daha fanatik, 4.sınıfdaki öğrenciler 3.sınıfdaki öğrencilere göre daha fanatik ve 3.sınıfdaki öğrenciler de 1.sınıfdaki öğrencilere göre daha fanatik bulunmuştur. Bulgularda sınıflar arasında fanatiklik düzeyinde anlamlı farklılık ($p>0,05$) saptanmamıştır.

Tablo 3.6. Fanatiklik Düzeyine İlişkin Spor Türleri Değişkenine Ait Analiz Verileri

	Spor Türü	N	X	f	df	p
Fanatiklik Ölçeği	Takım Sporları	80	93,24	5,987	2	,050
	Bireysel Sporlar	61	74,43			
	Hem Takım Sporları Hem de Bireysel Sporlar	32	95,38			

Tablo 3.6’de spor türlerine göre fanatiklik düzeyine ilişkin veriler analiz edilmiştir. Değişkenler arasında takım sporları, bireysel sporlar ve hem takım hem bireysel sporlar olmak üzere 3 değişken vardır. Takım sporları branşından 80 kişi, bireysel sporlar branşlarından 61 kişi ve hem takım sporları hem de bireysel sporlarının ikisinden de branşı olanlar ise 32 kişi bulunuyor. Branşlar arasında hem takım sporları hem de bireysel spor branşlarından olanların fanatiklik düzeyi takım sporları branşlı olanlardan daha fanatik, takım sporları branşlı olanlar ise bireysel sporlar ile uğraşanlardan daha fanatik bulunmuştur. Bulgularda branşlar arasında fanatiklik düzeyinde anlamlı farklılık ($p>0,05$) saptanmamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Mevcut araştırmada cinsiyet değişkenine göre erkeklerin daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda (Tanyeri, 2019; Al-Sarraf, 2020; İlk, Çavuşoğlu ve Güler, 2020; Kurak, 2020; Bahçe ve Turan, 2022; Çakmak, Başaran ve Karatut, 2022; Öner ve Cerrahoğlu, 2023; Halıcı, Karacif ve Karacan Doğan, 2024; Küçük, Öz, Demirci, Kusan ve Çankaya, 2024) benzer sonuçlar bulunmuştur. Benzer sonuçlar bulunma sebebi ise günümüzde ülkemizde olan ataerkil toplum yapısında erkeklerin duygu durumlarını dışa vurması çok fazla öne çıkmadığı için bu duygu durumlarını bir takıma bağlı olarak o takım çerçevesinde yansıttıkları düşünülmektedir.

Mevcut araştırmada yaş değişkenine göre 26-30 yaş aralığında bulunan öğrenciler daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda (Eker ve Akdeniz, 2022; Öner ve Cerrahoğlu, 2023; Halıcı, Karacif ve Karacan Doğan, 2024; Küçük, Öz, Demirci, Kusan ve Çankaya, 2024) benzer sonuçlar bulunmuştur. Benzer sonuçlar bulunma sebebi ise bireylerin genç yetişkinlik döneminin son yıllarında olduğu için belli bir olgunluk düzeyine ulaşmış insanlar oldukları düşünülmektedir. Bu olgunluk düzeyleri sonucunda da bireyler artık bir takıma veya bir kişiye daha duygu dolu yaklaşımlarda bulunarak daha yüksek düzeyde fanatiklik yaşayabileceği düşünülmektedir.

Mevcut araştırmada öğrenim gören bölüm değişkenine göre spor yöneticiliği bölümü daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda (Halıcı, Karacif ve Karacan Doğan, 2024; Küçük, Öz, Demirci, Kusan ve Çankaya, 2024) benzer sonuçlar bulunmuştur. Benzer sonuçlar bulunma sebebi ise okumakta oldukları bölümden mezun olduktan sonra tutmakta oldukları takımın başına yönetici olarak

gelebilmek olasılıkları olduğu düşünülmektedir. Mevcut araştırmada sınıf düzeyi değişkenine göre 2. sınıfta eğitim görmekte olan öğrenciler daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda benzer sonuçlar bulunmamaktadır.

Mevcut araştırmada spor türleri değişkenine göre hem takım hem bireysel sporları bir arada yapmakta olan öğrenciler daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Yapılan literatür taraması sonucunda (Öztürk, Sarıgül ve Karabulut, 2023; Avcı, 2024; Kanışlı ve Gül, 2024) benzer sonuçlar bulunmuştur. Benzer sonuçlar bulunma sebebi ise bireysel spor türleri ile uğraşan sporcuların özgüvenlerini geliştirirken, takım spor türleri ile uğraşan sporcuların sosyalleşmesini ve takım içerisinde birbirine bağlı olmasını sağlamaktadır. Her iki spor türü ile ilgilenen sporcular bu bağlamları bir arada geliştirmekte olduğu düşünüldüğü için fanatiklik düzeylerinin daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Mevcut araştırmamızda Mehmet Akif Ersoy Spor Bilimleri lisans öğrencilerine yapılan ölçeğin maddelerine verilen cevapların fanatiklik, takım taraftarı ve sporsever konularındaki düzeyleri belirlenmiştir. Araştırmanın değişkenleri olan cinsiyet, yaş, bölüm, sınıf ve spor Türleri arasında karşılaştırma yapılmıştır. Araştırmamıza 68 kadın 128 erkek öğrenci katılmıştır. Cinsiyet değişkeninde erkeklerin kadınlardan daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun sebebinin erkeklerin tutmuş oldukları takımlar ile duygu durumlarının değişmesi ve taraftar gruplarına daha bağlı hissetmesi ile ilgili olabileceği düşünülmektedir. Yaş değişkeninde 26-30 yaş aralığı daha fanatik olduğu tespit edilmiştir, bu sonucun sebebi 26-30 yaş grubunda ölçeği uygulayan kişilerin diğer yaş gruplarına göre daha az kişi olmasından dolayı

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
daha fanatik çıktıkları düşünülmektedir. Bölüm değişkeninde spor yöneticiliği bölümü öğrencileri daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun sebebi spor yöneticiliğinde okuyan öğrencilerin, spor kulüplerinde yönetici pozisyonunda görev alabilecekleri olması sebebiyle fanatizm düzeylerinin diğer gruplara göre daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Spor türleri değişkeninde hem takım sporları hem de bireysel sporlar olmak üzere her iki spor türü ile ilgilenen kişilerin daha fanatik olduğu tespit edilmiştir. Bu sonucun sebebinin kişilerin birden fazla farklı spor türü ile uğraştığı için fanatizm duygularını her iki spor türünden de aldıkları özellikler ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

Sonuç olarak, Burdur Mehmet Akif Ersoy Spor Bilimlerinde öğrenim görmekte olan lisans öğrencileri “32,5886” ile “Sporsever” olarak tespit edilmiştir. Değişkenlere göre cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık tespit edilirken; yaş, bölüm, sınıf ve spor türleri değişkenlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Daha sonra yapılacak çalışmalarda “sosyo-ekonomik durum” değişkeninin eklenmesi veya farklı değişkenler eklenerek değişkenlerin çoğaltılması önerilmektedir.

Kaynaklar

Açak, M., Düz, S., Karataş, Ö., Karademir, T., Kurak, K. Ve Bayer, R. (2018). Türkiye futbol federasyonu 1. ligindeki taraftarlarının fanatiklik durumlarının incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20(3), 1-16.

Agusman, R. & Setiawan, C. (2018). The phenomenological study of fanaticism of football pss sleman supporters. 2nd yogyakarta international seminar on health, physical education, and sport science (YISHPESS 2018) *1st Conference on Interdisciplinary Approach in Sports*, 278, 523-525.

All-Sarraf, A, S, N. Ve Okan, İ. (2020). Spor Bilimleri lisans öğrencilerinin fanatiklik düzeyinin araştırılması: Gazi Üniversitesi örneği. *TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 12(48), 90- 96.

Altungul, O. ve Karahüseyinoğlu, M, F. (2017). Determining the level of fanaticism and football fanship to university athletes. *Journal of Education and Training Studies*, 5(11), 171-176.

Arslandoğlu, K. (2005). *Futbolun psikiyatrisi*, İstanbul: İthaki Yayınları.

Avcı, İ. Fanatizm, ahlak ve utanma duygusunun lisanslı ve taklit kulüp ürünleri satın alma niyeti üzerine etkisi: kulüp taraftarları üzerine bir araştırma. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 79, 258-275.

Aycan, A., Polat, E. Ve Uçan, Y. (2009). Takım özdeşleşme düzeyi ile profesyonel futbol müsabakalarına seyirci olarak katılım kararını etkileyen değişkenler arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 169-174.

Bahçe, A. ve Turan, M, B. (2022). Üniversite öğrencilerinin fanatizm düzeyleri ile marka tercihleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3), 449-473.

Branscombe, N. & Wann, D. (1991). The positive social and self-concept consequences of sports team identification. *Journal of Sports and Social Issues*,

15, 115-127.

Creswell, J. W. (2014). Araştırma deseni. (Selçuk Beşir Demir, Çev. Ed.), Ankara: Eğiten Kitap.

Çakmak, G., Başaran, Z. ve Karatut, A. (2022). Futbol taraftarlarının takıma psikolojik bağlılık, fanatiklik ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 95-110.

Dawson, B. & Trapp, R.G. (2001) Basic & Clinical Biostatistics. Lange Medical Books, McGraw-Hill, New York.

Doğaner, S., Erdeveciler, Ö., Balcı, V., Uyar, Y., Bağış, T, Ö. Ve Ercan, M. (2021). Futbol taraftarlarının fanatiklik düzeylerinin belirlenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 19(4), 257-269.

Dwyer, B., LeCrom, C. & Greenhalgh, G. (2018). Exploring and measuring spectator sport fanaticism. *Sage Journals*, 6(1), 58-85.

Eker, E. Ve Akdeniz, B. (2022). Examination of seperation- individuation charecteristics on the relationship between fanaticism and agression in young adults. *OPUS- Journal of Society Research*, 19(48), 603-619.

Erdoğan, A., Öztaş, M. ve Şirin, E, F. (2021). Futbol taraftarlarının seyircilik durumları ile spor takımı evangelizm (eFANGelizm) ilişkisi üzerine ampirik bir araştırma. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10 (1), 476-484.

Halıcı, A., Karacif, A. ve Karacan Doğan, P. (2024). Futbol taraftarlarının EFANGelizm düzeylerinin değişkenlere göre incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 29(1), 32-39.

İlk, Ç., Çavuşoğlu, S, B. ve Güler, C. (2020). Investigation of Fanaticity and Licensed Product Purchase Levels of Football Fans. *OPUS International Journal of Society Researches*, 16(32), 4785-4808.

Johnson, B., & Christensen, L. (2014). Eğitim araştırmaları. (Selçuk Beşir Demir, Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap.

Kanışlı, E. ve Gül, M. (2024). “Transfer çalımı” niteliğindeki futbolcu transferlerinin hisse senedi

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
fiyatlarına etkisi Türkiye super ligi 2022-2023
sezonu. *Hitit Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (ICAFR
Özel Sayısı), 172-194.

Karahüseyinoğlu, M, F., Altungül, O., Bulut, M. Ve
Söyler, Y. (2021). Lisans mezunlarının futbol algı ve
tarafarlık düzeylerinin araştırılması. *Internatioanal
Academic Social Resources Journal*, 6(32), 2018-
2025.

Kat, H. (2009). Bireysel sporcularda takım
sporcularının stress düzeyleri ve problem çözüme
becerilerinin karşılaştırılması. (Yayınlanmamış
Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Koçer, M. (2012). Futbol derneklerine üye olan
tarafarların şiddet ve holiganizm eğilimlerinin
belirlenmesi: Kayseri örneği. *Sosyal Bilimler
Enstitüsü Dergisi*, 1(32), 111-135.

Kurak, K. (2019). Investigation of the football
fanaticism levels of physical education teachers.
International Journal of Progressive Education,
15(4), 66-72.

Küçük, H., Öz, F., Demirci, A., Kusan, M. ve
Çankaya. (2024). Futbol tarafarlarının sportif
başarıya hasret düzeylerinin incelenmesi. *Akdeniz
Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 122-135.

Öner, H. ve Cerrahoğlu, N. (2023). Sosyal
medyanın futbol tarafarları üzerindeki şiddet ve
fanatizme etkisi. Çanakkale Onsekiz Mart
Üniversitesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 4(8), 16-27.

Öztürk, U., Sarıgül, A. ve Karabulut, A. (2023). 17.
Futbolda holiganizm ve şiddet bağlamında sahaya
atılan yabancı maddelerin göstergebilimsel
yöntemle analizi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat
Araştırmaları Dergisi*, 35, 288-303.

Sutton, J. (1997). Fibrat's Legacy. *Journal of
Economic Literature*, 35 (1), 40-59.

Taşmektepligil, M, Y., Çankaya, S. Ve Tunç, T.
(2015). Futbol tarafarları fanatiklik ölçeği. Spor ve
Performans Araştırmaları Dergisi. 6(1). 41- 49

Tanyeri, L. (2019). Futbol tarafarları fanatikliğı:
Üniversite öğrencileri örneği. *Spor Eğitim Dergisi*,
3(2), 89- 97.

Turan, E, B., Uğurlu, A., Şakar, M. ve Sarıkaya, E.
(2018). Öğrenci tarafar topluluklarının futbol
fanatiklik düzeylerinin belirlenmesi: Akdeniz
Üniversitesi Örneği. *Akdeniz Üniversitesi Spor
Bilimleri Dergisi*, 1(2), 74-80.

Yıldız, H. & Açak, M. (2018). Examination of
football fanaticism levels of high school students.
*Inonu University Journal of the Faculty of
Education*, 19(3), 738-748.

Sorumlu Yazar Bilgileri

Yazar Adı Soyadı: İlyas Mert ÖZTÜRK

Kurumu: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Adres: Fevzi Çakmak Mah. 23055 Sokak Dış kapı no:15 Daire:20 MERKEZ/BURDUR

Orcid Numarası: 0009-0000-5380-0325

Not: Yayın 8-10 Mayıs 2023 yılında Ankara Gazi Üniversitesinde gerçekleşen 15. Ulusal Spor Bilimleri
Kongresinde poster sunum olarak sunulmuştur.

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 Uluslararası lisansı ile lisanslanmıştır.